

SURVIVAL

Časopis Međunarodnog instituta za strategijske studije, izlazi u Londonu, donosi sledeće članke:

a) U broju 1 (januar-februar) 1984

Bezbednost zapadnog Pacifika: cena deljenja tereta — Peter Polomka

U regionu zapadnog Pacifika dešavaju se velike političke, socijalne, ekonomske i druge promene. O vojnoj sili SSSR u toj oblasti, mogućnostima i perspektivama ASEAN pakta, ulozi NR Kine i Japana i interesima SAD u tome delu sveta. Autor smatra da iako je Evropa glavno poprište rivaliteta supersila, fokus interesovanja se ipak polako pomera prema istočnoj Aziji i Dalekom istoku; da će SAD uskoro morati da daju veći prioritet svojim snagama na Pacifiku, čak i po cenu slabljenja u Evropi i pretpostavlja da će ograničavanje broja nuklearnih projektila u Evropi dovesti do povećanja njihovog broja na Dalekom istoku.

Evolucija sovjetskih zahteva za pomorskim snagama: rešavanje problema iz ranih šezdesetih godina — Robert G. Weinland

Zadnjih dvadeset godina SSSR je veliku pažnju poklanjao razvoju svojih pomorskih snaga, tako da danas ima snažnu ratnu mornaricu prisutnu u svim delovima sveta. O razlozima koji su doveli do toga. Pregled strataegijske situacije 1961. i 1962. godine, na-

pori Kenedijeve administracije da stvori ofanzivne nuklearne snage, pregled broja interkontinentalnih raketa koje su u to vreme u svom naoružanju imale SAD i SSSR, problemi sa kojima je u toj oblasti bio suočen SSSR i način na koji ih je rešio (izgradnja snažne flote podmornica nosača nuklearnih projektila, brodova za borbu protiv podmornica i povećanje dometa nuklearnih projektila).

Izvod iz kominikea i aneksa Grupe za nuklearno planiranje NATO od 28. oktobra 1983. godine

Izvodi iz »belog papira« Japanske odbrambene agencije, koji nosi naslov »Odbrana Japana 1983.« a odnose se na odgovornost Japana za odbranu pomorskih komunikacija (takozvana odbrana pomorskih linija) i na smerice za odbrambenu saradnju Japana i SAD (postavke za odvracanje agresije i način sadejstva u slučaju agresije).

b) U broju 2 (mart-april) 1984

Koncepti »dubokog napada« i odbrana centralne Evrope — Boyd D. Sutton, John R. Landry, Malcolm B. Armstrong, Howell M. Estes III i Wesley K. Clark

Članak je napisan na osnovu istraživačkog izveštaja studenata Univerziteta za nacionalnu odbranu u Vašingtonu, Distrikt Kolumbije, iz 1983. godine. U njemu se razmatraju dva osnovna problema, i to: (1) koncept napada drugog ešelona snaga Vrhovne komande zajedničkih snaga u Evropi (SHAPE's Follow-On Force) i doktrinu KoV SAD o vazdušno-kopnenoj bici. Potencijalne implikacije nove doktrine na NATO strategiju fleksibilnog odgovora, proceduralna pitanja planiranja snaga NATO i sovjetske

percepcije i kontramere. Poglavlja su: poreklo koncepta »dubokog napada«, »duboki napad« i fleksibilni odgovor, doktrina, sovjetska dimenzija i zaključci.

Tehnologije koje se pojavljuju i evropska bezbednost — Phil Williams i William Wallace

Iznosi se sumnja u izvodljivost i poželjnost koncepta »dubokog napada«, i ispituje da li će troškovi biti tako mali kao što se najavljuje, da li će se postići potreban politički konsenzus, mada ovaj koncept obezbeđuje veću bezbednost i manju mogućnost eskalacije ratnih dejstava i da li će služiti evropskim industrijskim interesima. *Hemijsko oružje i »treći svet* — G. K. Vachon

Iako Ženevska konvencija zabranjuje upotrebu hemijskog oružja sve je više zemalja, uključujući tu i supersile, koje stvaraju velike stokove ovog naoružanja. Posle prvog svetskog rata sve dokumentovane ili navodne upotrebe bojnih otrova, pa čak i biološkog oružja, desile su se izvan Evrope, obično u manje razvijenim zemljama. S obzirom na to da postoje veliki stokovi hemijskog i biološkog oružja, a i na to da ih skoro svaka zemlja može proizvoditi, može se pretpostaviti da će ih neka zemlja i upotrebiti, barem u regionalnim okvirima. Predlaže se da zemlje »trećeg sveta« u Ujedinjenim nacijama pokrenu široku inicijativu o zabrani upotrebe, dalje proizvodnje i uništenju stokova hemijskog i biološkog oružja, a razmatra se i problem kontrole u slučaju da ta inicijativa uspe.

c) U broju 3 (maj-juni) 1984

Inspekcije na licu mesta: vojni značaj predloga o kontroli naoružanja — James R. Blaker

Na pregovorima o smanjenju naoružanja između Istoka i Zapada u Beču, 23. juna 1983. godine, predstavnici VU su predložili »inspekciju na licu mesta« kao jedan od načina verifikacije sprovođenja dogovorenog. Nisu šire objasnili šta znači termin »inspekcija na licu mesta«. To sredstvo verifikacije predstavnici NATO predložili su još decembra 1979, ali tada nije bilo prihvaćeno. Razmatranje problema napada sa kratkim upozorenjem i koncepta »vazdušno-kopnene bitke« (proširivanje bojišta po dubini). Analiza

do kojih se sve podataka moglo doći prilikom »inspekcije na licu mesta« i kako bi se ova vrsta inspekcije u vreme pripreme za otpočinjanje rata mogla iskoristiti za obmanjivanje.

Politika Reganove administracije za Bliski istok — Xu Shan-nan

Predsednik Regan je 1. septembra 1982. godine objavio svoju inicijativu za mir na Bliskom istoku. Kratko izlaganje strategijske potrebe za tom inicijativom i plana koji je predložen. Pogrešne kalkulacije i pogrešne procene (potcenjivanje izraelske tvrdoglavosti, precenjivanje sposobnosti PLO da se prilagodi i potčini novonastaloj situaciji i pogrešna procena sirijskih političkih mogućnosti). Mogući pravci rešavanja problema Bliskog istoka.

Ideologija i politika u odnosima Latinska Amerika — SSSR — Augusto Varas

Istorijat razvoja odnosa između Latinske Amerike i SSSR. O njihovim političkim, ekonomskim i drugim vezama, izazovima i odgovorima. Politika SSSR prema ovom kontinentu u osamdesetim godinama i procena da će SSSR imati i dalje uspeha u ostvarivanju veza i dobrih odnosa zbog svog postupnog prilaza jednoj po jednoj zemlji, a posebno zbog toga što prvo nastupa na ekonomskom planu (pomoć, transfer tehnologije i sl.) a tek kasnije na političkom i vojnom, itd.

d) U broju 4 (juli-august) 1984

Kontrola nuklearnog naoružanja: gde se mi nalazimo? — Harold Brown i Lynn E. Davis

Pregovori između SAD i SSSR o kontroli naoružanja u čorsokaku su. Sadašnji odnos nuklearnih snaga supersila, pravci i primati u razvoju pojedinih vrsta nuklearnog oružja na obe strane, mogućnost SALT III i alternativni predlozi (zamrzavanje dalje proizvodnje i smanjenje broja nuklearnih glava, prelazak na izgradnju nuklearnih projektila sa samo jednom bojnom glavom) i težnja za uspostavljanje globalne ravnoteže.

Pragovi i teologije: potreba za ponovnim kritičkim prilazom — Catherine McArdle Kelleher

Razmatra se pitanje nuklearnog praga, odnosno momenta kada bi kon-

klearni rat. Analiza stavova dokumencionalni rat prerastao u opšti nuna u kojima se govori kada treba preći nuklearni prag i njihova dvosmislenost, procena momenta upotrebe nuklearnih projektila na severnom krilu NATO, u centralnoj Evropi i na južnom krilu NATO (tu, možda, ranija upotreba nego na severu ili u centru, raniji planovi o upotrebi nuklearnih mina u ovom regionu radi sprečavanja prelaza preko planinskih regiona — mišljenje da ovu svrhu sada može da zadovolji i konvencionalna municija — i upotreba nuklearnih projektila u slučaju proširivanja sukoba na Bliskom istoku). Momenat prelaza nuklearnog praga zavisi od vremena trajanja konvencionalnog konflikta i vreme potrebno da se utroše svi taktički nuklearni projektili. O težnjama za pomeranje nuklearnog praga navise i naniže.

Uloga Kine u bezbednosti pacifičkog basena — Jonathan D. Pollack

O značaju NR Kine za bezbednost i mir na Dalekom istoku i Pacifiku. Mišljenja koja o strategijskoj ulozi Kine u tom regionu imaju vojni stručnjaci u svetu. Odnos NR Kine prema supersilama i prema komunističkim zemljama u Aziji i njena uloga u budućnosti. Mogući efekti kineskih napora na modernizaciji i usvajanju novih tehnologija i dalje uključivanje Kine u rešavanje mnogih svetskih problema. Odnos stavova i ponašanja SSSR i SAD na stavove i politiku NR Kine.

e) U broju 5 (septembar-oktobar) 1984

Memorijalno predavanje Alastair Buchan za 1984. godinu — Yasuhiro Nakasone

Predavanje je na institutu održao premijer Japana. O putu razvoja kojim se krenuo Japan posle drugog svetskog rata, o politici Japana danas, o današnjim mogućnostima slobodnog sveta (nuklearno razoružanje i odnosi Istok — Zapad, solidarnost Zapada, važnost učestvovanja u rešavanju regionalnih sukoba, naponi na revitalizaciji svetske ekonomije, politika prema zemljama u razvoju i ulogu samita industrijskih razvijenih zemalja).

Poboljšanje sredstava komunikacije između vlada za vreme krize — Dale M. Landi, Bruno W. Augenstein, Cul-

len M. Crain, William R. Harris i Brian M. Jenkins

Procena šest potencijalnih bilateralnih i multilateralnih mera koje mogu doпрineti sprečavanju izbijanja nuklearnog rata (poboljšanje i modernizacija direktne »vruće« linije Moskva-Vašington, instalacija najmodernijih uređaja za prenos podataka i vezu između SAD i njene ambasade u Moskvi i SSSR i njegove ambasade u Vašingtonu, uspostavljanje direktne linije između vrhovnih vojnih komandi SAD i SSSR, sporazum između zemalja o razmeni informacija o terorističkim grupama za vreme krize, uspostavljanje bilateralnih direktnih linija između komandnih centara ostalih nuklearnih sila i uspostavljanje multinacionalnog vojnog centra za kontrolu krize koji bi se nalazio u nekoj neutralnoj zemlji a u čijem sastavu bi bili predstavnici nuklearnih sila).

Sovjetski prilazi rukovođenju krizom: vojna dimenzija — Douglas M. Hart

Razmatranje vojnih akcija koje bi, kako se pretpostavlja, preduzeo SSSR u slučaju krize Istok — Zapad u centralnoj Evropi, i analiza ponašanja OS SSSR za vreme arapsko-izraelskog rata 1973. godine kao model za kasnije slučajeve.

Rukovođenje krizom: interakcija političkih i vojnih razmatranja — Alexander L. George

Analiza dosadašnjih kriza, od kubanske do današnjih dana, i izvlačenje zaključaka o tome kakve političke i diplomatske aktivnosti treba preduzimati za vreme krize, kako treba pravilno upotrebiti vojne snage i koji su zahtevi za uspešno rukovođenje krizom.

f) U broju 6 (novembar-decembar) 1984

Evropska saradnja i budućnost NATO — tematski naslov za sledeća dva članka:

U traganju za novom transatlantskom pogodbom — Stanley R. Sloan

Članak se bazira na autorovoj knjizi »Budućnost NATO: prema novoj transatlantskoj pgodobi«, koja uskoro izlazi iz štampe.

U vreme stvaranja NATO uloga SAD je bila najveća pošto su one bile eko-

nomski i vojno najjače. Od tada pa do danas uloga pojedinih zemalja članica u rešavanju političkih, ekonomskih i vojnih pitanja se menjala. Pregled uloge članica NATO do danas. Posebno se razmatraju tri pitanja, i to: saradnja evropskih zemalja u proizvodnji nuklearnog naoružanja, zajednička proizvodnja oružja i politika kakvu bi Evropa trebalo da vodi da bi sačuvala svoju bezbednost. Zbog toga se ideja da SAD treba da pristane na odnose u NATO paktu kakve žele evropske članice.

Evropska odbrambena saradnja: ponovno otvorena debata — dr William Wallace

Poslednjih nekoliko godina, iz više razloga i sa različitim entuzijazmom, sve veće zapadnoevropske zemlje ispoljile su interes za boljom saradnjom u oblasti odbrane, politike bezbednosti i proizvodnje naoružanja. O pregovorima o nuklearnom naoružanju, strategiji, konvencionalnim snagama i deljenju troškova. O bilateralnim pregovorima između članica NATO i njihovim različitim željama i interesima. Posebno o ulozi Francuske, Velike Britanije i SR Nemačke koju bi one želele da imaju u NATO paktu. Koliko se ove želje poklapaju sa očekivanjima Kongresa SAD.

Ekonomija i bezbednost u Atlanskoj alijansi — Gregory F. Treverton

Članak je skraćena verzija jednog poglavlja autorove knjige »Kako da alijansa radi: SAD i Evropa«, koja uskoro izlazi iz štampe. Knjiga predstavlja rezultate istraživanja koje je stipendirao NATO. O tome šta se promenilo u NATO paktu, američkim interesima, monetama i protekcionizmu, ekonomiji i bezbednosti i o opasnostima taktičkog povezivanja ekonomije i bezbednosti.

formiranje »nove vrste« lakih pešačkih divizija, koje će biti sposobne za dejstvo bilo gde u svetu, dok će se ujedno pristupiti proporcionalnom smanjivanju broja »teških« mehanizovanih i oklopnih divizija, stvorenih posle vijetnamskog rata i specijalno namenjenih za dejstvo u Evropi. Kriatička analiza razloga koji su doveli do toga (povećanje strategijske pokretljivosti i potreba za snagama koje će biti sposobne za dejstvo bilo gde u svetu odmah po pristizanju, a njihovo prevoženje mogu obaviti čak i civilne avio-kompanije čarter-letovima. (na taj način avioni Vojnotransportne komande ostaju za druge potrebe); skraćivanje vremena potrebnog za uvođenje jedinica u borbu, čime se parira iznenadnom napadu snaga VU i stvara potrebno vreme za dovođenje jačih i »težih« snaga; omogućavanje da se »teške« oklopne snage povuku u dubinu radi pregrupisanja i stvaranja strategijske rezerve i smanjenje šanse za izbijanje slučajnog rata; itd.). Iznosi si mišljenje da će lake divizije mnogo doprineti poboljšanju i jačanju snaga SAD i NATO u Evropi i daje prikaz u kojim će se ulogama i situacijama te jedinice moći upotrebiti. Novi prilaz vođenju rata u Evropi između snaga NATO i VU.

Sovjetsko vojno iskustvo u Avganistanu — Joseph J. Collins

Sadašnja politička situacija u Avganistanu, pregled strategijske situacije u Avganistanu, strategija koju je SSSR primenio prilikom ulaska u Avganistan i strategija koju sada primenjuje, analiza nekih dejstava jedinica OS SSSR, iskustva do kojih su OS SSSR došle posle skoro šest godina borbi u Avganistanu (upotreba aviona SU-25 »frogfut«, naoružanog helikoptera »hind«, bojnih otrova, potreba za boljom obukom u dejstvima u planini i dr.), analiza tih dejstava i iskustva koja iz toga treba izvući.

Doktrina i obuka u rukovođenju: izveštaj — Robert A. Fitton

Ranih sedamdesetih godina u vojnim školama KoV SAD počeo se zanemarivati predmet »rukovođenje«, a sve veća pažnja se počela poklanjati predmetima orijentisanim na tehniku i taktiku. Razlog za to su bile pouke iz Vijetnama. Usvajanjem strategije »vazdušno-kopnene bitke« ponovo se velika pažnja poklanja rukovođenju i komandovanju, a za to je zadužen

Military Review

Stručni časopis Kopnene vojske SAD, donosi sledeće članke:

a) U broju 5 (maj) 1985

NATO, zastrašivanje i lake divizije — Robert B. Killebrew

Februara 1984. godine »Njujork tajms« je objavio vest da KoV SAD planira

Centar združenih rodova pri Komandi za obuku i doktrinu KoV SAD. Prvog juna 1983. godine pri Komandnom i generalštabnom koledžu KoV SAD u Fort Leavenworth-u, Kansasu, osniva se Centar za rukovođenje i etiku, koji posle gorinu dana menja ime u Centar za rukovođenje u KoV. Osnovni zadatak centra je da koordinira aktivnosti u rukovođenju u KoV i da standardizuje doktrinu rukovođenja i obuku u rukovođenju. Pored rukovođenja nastavom iz oblasti rukovođenja i komandovanja, Centar je radio na izradi borbenih pravila FM 22-100 — Vojno rukovođenje i FM 22-101 — Saveti o rukovođenju, a sada radi na borbenim pravilima FM 22-999 — Rukovođenje na najvišem nivou i FM 22-102 — Razvoj vojničkog tima. Po red iznetog, u članku se razmatra važnost rukovođenja i komandovanja i daju nova mišljenja o tom problemu.

Doktrina protivpartizanskih dejstava (dejstava za ugušivanje pobuna — unutrašnjih nereda) posle Vijetnama — John D. Waghelstein

Posle Vijetnama u vojnim školama OS SAD nije se poklanjala pažnja obučavanju u protivpartizanskim dejstvima, čak je i termin protivpartizanska dejstva zamenjen terminom konflikt niskog intenziteta. Razvojem vojno-političke situacije u svetu (sandvinisti u Nikaragvi, Salvador, karipski basen, Liban i dr.) a posebno ukidanjem 8. grupe snaga za specijalna dejstva u Latinskoj Americi i drastičnim smanjenjem Specijalnih snaga, KoV SAD ponovo usmerava svoju pažnju na obuku u protivpartizanskim dejstvima, a u okviru školovanja u Komandnom i generalštabnom koledžu KoV SAD, 32 nastavna časa posvećena su toj nastavi. Konstatuje se da ni ostala dva vida ne poklanjaju dovoljno pažnje pripremi oficira za dužnosti vojnih savetnika i pomoćnika za obuku koji se šalju saveznicima i prijateljima. Razmatranje potreba za intenziviranjem te obuke.

Razvoj doktrine 1975—85. — L. D. Holder

Zadnjih deset godina KoV SAD je dva puta revidirao svoje doktrine, što se ogleda u borbenom pravilu FM 100-5 — Dejstva (Operations). U izdanju iz 1976. godine doktrina je bila aktivna odbrana, a u izdanju iz 1982. godine dominira doktrina »vazdušno-kopnene bitke«. O razlici između te

dve doktrine. Konstatacija da će novo izdanje u ovoj godini objasniti neka pitanja i dati detaljnija uputstva za upotrebu jedinica.

Relastički prilaz američko-japanskoj alijansi — James V. Young

Državni sekretar (ministar inostranih poslova) Šulc, u svom govoru prošle godine u Honoluluu na Havajima, samo je potvrdio da strateški interesi SAD u Aziji imaju istu važnost kao i interesi u Evropi. Pregled političke situacije u Aziji, o ASEAN i ANZUS paktu. Važnost Japana za američku isturenu odbranu. O odbrambenom budžetu Japana (osmi u svetu), daljem povećanju troškova za odbranu, daljem jačanju japanskih OS i daljim pravcima saradnje između OS SAD i Japana (proširenje zajedničke obuke, vežbi i razmene ljudstva, transfer tehnologije i tehnološka saradnja).

b) U broju 6 (juni) 1985

Inicijativa za lakim snagama — William J. Olson

U OS SAD, a posebno u KoV, i dalje se vodi diskusija o organizaciji, opremi i upotrebi nove lake pešadijske divizije. Pri formiranju tih divizija u SAD pošlo se od postavke da su američki interesi više ugroženi u »trećem svetu« nego u Evropi, pa je shodno tome usvojena doktrina o konfliktu niskog intenziteta za koji je ova vrsta jedinica najpogodnija. O sastavu (organizacija i formacija) lake pešadijske divizije, njenim mogućnostima, mogućoj upotrebi, problemima sa kojima bi se mogla suočiti, pitanjima koja još treba razrešiti i zaključak.

Odličnost u borbenim rodovima — Jerry a Simonsen, Herbert L. Frandsen Junior i David Hoopengardner

Inspirisani knjigom »U potrazi za odličnošću: pouke iz najbolje vođenih američkih kompanija«, autori članka su postavili sebi pitanje šta stvarno odlikuje (odvaja) odlične borbene bataljone od ostalih i koje su zajedničke karakteristike tih jedinica. Istraživanje su sproveli u dve faze. U prvoj su intervjuisali komandante korpusa, divizija i brigada (tri divizije i pet korpusa), a u drugoj su obišli bataljone koji su im predložili kao najbolji i u njima proveli po dva dana intervjuišući komandni sastav i voj-

nike i posmatrajući njihov rad. Članak je izveštaj o tom istraživanju.

Kritika usaglašenosti doktrine i obuke — Wayne M. Hall

Oficiri KoV SAD u raznim oblicima školovanja upoznati su sa novom doktrinom vazdušno-kopnene bitke. Autor smatra da većina njih uopšte nije shvatila novu doktrinu i da obuka nije primerena doktrini. Daje svoje predloge za razrešenje ovog problema.

Terorističko ratovodstvo (ratovanje): preispitivanje — James B. Motley

Terorizam je sve češća pojava. Autor daje opšte pojmove o terorizmu, objašnjava prirodu terorizma i daje pregled terorističkih akcija u svetu za period 1973—1983. godine i terorističkih akcija u SAD zadnjih pet godina. Razmatra antiteroristički program SAD, skorajšnju vladinu direktivu za borbu protiv terorizma i daje svoje predloge o tome kako reagovati na tu pojavu. *Ranjivosti NATO: da li je moguće pobediti?* — Stephen J. Cimbala

Zadnjih godina se mnogo raspravlja o tome kako bi vojne snage NATO prošle u sukobu sa snagama SSSR i VU. Prema mišljenju autora, ove snage služe kao adekvatan deterent u miru a da se njihova slabost posebno ispoljava u oblasti komandovanja i kontrole, kohezije alijanse i u slučaju da VU otpočne iznenadni rat. O doktrini SSSR i ratnim planovima i odgovoru NATO.

I. F

STRATEGIQUE

Organ francuskog instituta za stratezijske studije u Parizu, donosi sledeće članke:

a) U broju za prvo tromesečje (januar/februar/mart) 1985

Novi pokušaj usaglašavanja bezbednosti u Evropi — gen. Georg Fricaud — Chaqnaud

Analiza stanja i razvoja odnosa između zemalja Evrope u toku 20. veka. Razlozi i posledice podele Evrope na dva suprotna bloka. Prisutnost stalne ratne opasnosti zbog naoružavanja i koncentracije vojnih snaga; eskalacija ideološko-političkih suprotnosti.

Polarizacija evropskih država i dominantni umticaji SAD i SSSR-a. Nastojanje Francuske da ostvari svoju samostalnost i određeni stepen odvraćanja od agresije.

Pogledi na sisteme međunarodne bezbednosti — Rene de Lacharriere

Povećanje interesa svih zemalja za stabilnijom međunarodnom bezbednošću; njihovo delovanje preko organa Ujedinjenih nacija. Tendencije osamostavljenja velikih sila i njihov uticaj na ostale zemlje. Neki primeri iz istorije o uspostavljanju i narušavanju međunarodne bezbednosti.

Južna Afrika, ostvarivanje nuklearnog odvraćanja — Pierre Viand

Procene organa Organizacije afričkih zemalja u vezi sa nastojanjem Južnoafričke Republike da ovlada proizvodnjom nuklearnih borbenih sredstava. Bojazan afričkih zemalja i njihov apel velikim silama da uskrate Južnoafričkoj Republici nuklearnu tehnologiju i sirovine.

Razvoj stratezijskih postavki u periodu 1945—1985. — Irnerio Seminatore

Neka razmatranja u vezi sa razvojem stratezijskih postavki u četiri osnovna domena: između protivnika koji nisu u ratu, protivnika u klasičnom, direktnom ili indirektnom sukobu sa primenom svih snaga i ratnih potencijala. Iznažavanje savremene definicije strategije i njeno ispoljavanje putem matematičkih oblika. Razvoj doktrina kod velikih sila.

Unutrašnji pokazatelji vojnih izdataka — Louis Pilandon

Isticanje sve veće potrebe upoređivanja visine vojnih izdataka sa opštim interesima nacije i njene privrede. Podaci za tri perioda ulaganja u vojne efektivne posle drugog svetskog rata. Analiza ulaganja u Francuskoj i u zemljama NATO. Upoređivanje izdvajanja za vojne potrebe u svim zemljama sveta. Utvrđivanje instrumenata za realno prikazivanje odnosa između stanja ekonomike i ulaganja u oružanje.

Analiza pojma »odvraćanje od agresije« — Michel Rudnianski

Nastojanje svih zemalja da ostvare sopstvenu vojnu moć, koja bi bila

sposobna da neprijatelja odvrća od agresije; proizilazi iz sadašnjeg stanja polarizacije vojne moći i stepena zasićenosti naoružanjem u svim regionima sveta. Ostvarivanje francuske zamisli u vezi sa odvrćanjem. Procene opasnosti, primena postupaka odvrćanja i matematički modeli u tim procenama.

b) U broju za drugo tromesečje (april/maj/juni) 1985

Strategija Albanije u svetskim razmerama — Gabirel Jandof

Opšte stanje u Albaniji i njeni odnosi sa drugim zemljama. Prikaz političkih previranja, ekonomskog razvoja i opšteg stanja u Albaniji od završetka drugog svetskog rata do osamdesetih godina. Posledice uticaja Sovjetskog Saveza i Kine na ovu zemlju. Odnosi Albanije sa susednim zemljama i njene pretenzije prema Jugoslaviji. Stanje ekonomskih odnosa sa evropskim zemljama i zemljama u razvoju. Dugogodišnji kult Envera Hodže.

Uloga izraelske politike naseljavanja okupiranih zemalja — Alain Dieckoff

Podaci o postepenom ali neprekidnom širenju izraelske teritorije i o naseljavanju Jevreja na okupiranim teritorijama, sa planskom izgradnjom urbanih naselja. Prikaz lokacija sa najvećim naseljavanjem. Mere bezbednosti na okupiranim teritorijama i u naseljima. Naseljavanje Golana, Geze, Jerusalima i Cisjordaniije. Procene daljih namera Izraela u pogledu naseljavanja okupiranih teritorija.

Mediterranski bazen, zona od posebnog značaja za Španiju — Alejandro V. Lorka Corrons

Društvene, ekonomske i političke promene u Španiji posle dolaska na vlast socijalističke vlade. Uključivanje Španije u međunarodne odnose, izraženiji uticaj SAD i ostvarivanje interesa NATO u tom regionu. Odnosi Španije sa mediteranskim zemljama i nastojanja da se Mediteran sačuva od daljeg naoružavanja i ratnih eskalacija.

Sovjetski pogledi na politiku francuske bezbednosti — Robbin Laird

Zainteresovanost Sovjetskog Saveza u pogledu strukture francuskih oružanih snaga i njihove namene. Praćenje razvoja, opremanje i uvežbava-

nje francuskih klasičnih snaga. Mogućnosti sovjetskog uticaja na politiku francuske bezbednosti. Nepovoljno sovjetsko gledanje na francusku podršku snagama NATO i stavovi najvišeg rukovodstva tom pitanju.

Diplomatija u službi odbrane — Alain Plantey

Neki pogledi na ulogu diplomatije u međunarodnim odnosima u sferi odbrane. Sagledavanje različitih opasnosti koje pogađaju čovečanstvo i koje proističu iz društvenih odnosa, različitih ideologija i neravnopravnog razvoja. Mesto i uloga diplomatije u rešavanju suprotnosti i ostvarivanje svestranije saradnje na diplomatskom nivou.

Od kolonijalizma do samostalnosti zemalja u razvoju — gen. Claude Le Borgne

Pogledi na promene koje nastaju u zemljama oslobođenim od kolonijalizma. Stanje u tri perioda izolonije tih zemalja: vladavina kolonijalne administracije, period borbi za slobodu i samostalni razvoj. Kritičko sagledavanje eksploatacije tih zemalja i gušenja nacionalnih tradicija u vreme kolonijalne vladavine. Istorijski i društveno-ekonomski uslovi za oslobođenje od kolonijalne vladavine posle drugog svetskog rata. Primeri borbe u francuskim kolonijama. Sadašnje stanje u zemljama u razvoju, teškoće i ekonomski razvoj.

Austrijski vojni časopis donosi sledeće članke:

a) U broju 3 (maj/juni) 1985

Završetak rata u Evropi 1945. — Heinz Magenheimer

Pregled važnijih ratnih operacija u Evropi: strategijska i operativna planiranja strana tokom 1945. godine.

Situacija na frontovima neposredno pre početka velike ofanzive saveznika. Operacije Crvene armije i proboj nemačkog istočnog fronta. Nastupanje anglo-američkih snaga na Zapadu. Povlačenje i kapitulacija nemačke Grupe armija »E« na Balkanu i uspešne operacije NOVJ.

Saveznička politika ratnih ciljeva i teritorijalne promene u Evropi od 1939. do 1947. godine — Wilfrid Aichinger

Drugi svetski rat i začeci antagonizma između Istoka i Zapada. Analiza savezničke ratne politike. Ideološka komponenta u najvećem ratu i istoriji ljudskog društva. Atlantska povelja i njen značaj za saveznike. Ratni ciljevi SAD i V. Britanije i sovjetska vizija posleratnog organizovanja sveta. **Konferencija u Jalti i Potsdamu.** Teritorijalne promene u Evropi i mirovni ugovor.

Plan odbrane zemlje — Richard Bayer

Bezbedno-politički koncept Austrije i osnovi njene spoljne politike. Savezni ustavni zakon o narodnoj odbrani i ostvarivanje doktrine odbrane. Uloga i zadaci Bundešera. **Nezavisnost i teritorijalni integritet Austrije.** Ekonomske osnove odbrambene moći. Saradnja savezne vlade sa pokrajinama i opštinama. Plan odbrane.

b) U broju 4 (juli/avgust) 1985

Od konvencionalnog do atomskog ratovanja — Rudolf Hecht

Rat kao nastavak politike primenom oružanih snerstava. Odvajanje politike od oružane sile u prošlosti. Napredak nuklearne fizike i stvaranje atomske bombe. Nuklearno oružje i odnosi saveznika u drugom svetskom ratu. Pripreme za bacanje atomskih bombi na Hirošimu i Nagasaki. Vojna planiranja u posleratnom periodu. Atomski monopol SAD i sovjetski napori u osvajanju nuklearne tehnologije. Vizija rata u nuklearnom dobu.

Pešadija u foklandskom ratu 1982. godine — Horst Pleiner

Iskrčavanje specijalnih jedinica argentinske armije na Foklandska ostrva; epilog dugogodišnjih političkih sukobljavanja Argentine i Velike Britanije. Pripreme Argentine za od-

branu Foklanda; britanske pripreme za iskrčavanje i desant. Tok borbenih operacija i slabljenje argentinskog odbrambenog sistema. Uloga RM i RV.

Plan odbrane zemlje — Walter Fűrnholzer

Plan odbrane Austrije, koji je usvojio Savet za odbranu i Ministarski savet (22. XI 1983). Neutralnost Austrije kao osnova u međunarodnim odnosima i vojne strategije.

Oružane snage Italije: organizacija, doktrina, naoružanje

Smanjivanje brojnog stanja OS Italije, uz jednovremeno poboljšanje naoružanja i vojne opreme. Vojni budžet u 1985. godini. Struktura KoV. Mesto i uloga italijanske armije u okviru NATO. Raspored borbenih i pozadinskih jedinica na državnoj teritoriji. Organizacija jedinica za brze intervencije. Osnovni strategijski plan za slučaj iskrčavanja protivnika na obale srednje i južne Italije. Zadaci odbrane zemlje od 1975. do 1985. godine.

Manevri pacifičke flote

Najveći manevri RM SSSR na Pacifiku. Simulacija prodora protivnika prema sovjetskoj obali (grupa američkih nosača aviona sa pratećim jedinicama). Flotni sastav sovjetske RM koji je učestvovao na manevrima i operativna akvatorija. Uloga brodova za snabdevanje i borbeni zadaci nuklearnih raketnih podmornica. Prva upotreba sovjetskog lovca osposobljenog za vođenje elektronske borbe (JAK-28). Tok manevra i ponašanje japanske fregate »Jubari«.

Časopis Udruženja vojnih nauka SR Nemačke, izlazi u Minhenu, donosi sledeće članke:

a) U broju 6 (juni) 1985

Istraživanje za američki projekt u okviru strategijske odbrambene inicijative (SDI) — Michal Ruhle

Sušтина američkog kosmičkog protiv-raketnog sistema i programa za istraživanje tehnologije za njegovu primenu. Zadaci ešelonirane protivrakete odbrane, zavisno od faza leta balističke rakete. Infracrveni senzori za hvatanje ciljeva. Program SDI za istraživanje sistema sa laserskim zracima koji tope ciljeve. Istraživanje oružja sa rendgenskim laserom. Da li se sa kinetičkim oružjem postižu kratkoročni uspjesi? Istraživanje otpornosti kosmičkog protivraketnog oružja i izvora energije.

Isturena odbrana u Istočnom moru i na Atlantiku — Lenart Souchon

Princip isturene odbrane odgovara interesima SR Nemačke, ali on predstavlja i usko strategijsko povezivanje Severne Amerike sa evropskim delom NATO, i na konvencionalnom i na nuklearnom nivou. U članku se raspravlja i o tome da je prekidanje tog strategijskog mosta prioritetni cilj VU. Stoga, uspeh ili neuspeh NATO zavisi od sposobnosti tog saveza da tu pomorsku komunikaciju na Atlantiku održi slobodnom. Iznosi se i potreba da se protivnik prinudi na defanzivu, kao i rizici i slabosti duboko ešelonirane odbrane.

Sovjetska Severna flota — harpun za prodor na Atlantik — Siegfried Breyer
Fjorr Kola kao zaštićena luka u kojoj se nalaze rakete i strategijske podmornice. Belo more kao akvatorij i zaštita pozadine od KoV i RV. Najsevernije pomorske pozicije za sovjetsku flotu i njene uloge.

Omanska straža na tesnacu Hormuz — Rolf Hallerbach

Prikaz sultanata Oman, njegovih oružanih snaga i značaj prolaza Hormuz, kroz koji dnevno brodovima prolazi 60 odsto nafte za Evropu. Sultanat Oman kontroliše taj prolaz, a za izdržavanje svojih oružanih snaga izdvaja čak 44 odsto svog budžeta ili 1,8 milijardi dolara.

b) U broj 7 (juli) 1985

Nema povoda da Sovjeti upotrebe silu — Frauz-Joseph Schulze

Prikaz druge studije komisije NATO pod naslovom: »Jačanje konvencionalnog zastrašivanja u Evropi« (Escecs-II). U izradi strdije učestvovali su najviši vojni rukovodioci snaga NATO stacioniranih u Evropi i predstavnici Pentagona. Studija daje podsticaj nekim merama koje se već sprovode u NATO, kao i onima o kojima se još diskutuje. Inače, studija nije poziv za neku diskusiju o strategiji NATO, već je reč o sledećim postavkama: nuklearno oružje kao neophodnost u strategiji NATO, korišćenje moderne vojne tehnologije, neki predlozi za efikasnije izvršavanje zadataka NATO u odbrambenim dejstvima i naredni zadaci za deset godina.

Efikasnost vazduhoplovnih snaga zahteva sposobnost u komandovanju — Peter Bingel

U članku se raspravlja o dosadašnjim rezultatima rada grupe stručnjaka glavnog štaba NATO u Briselu na poboljšanju sredstava za izviđanje i kontrolu vazdušnog prostora nad centralnim evropskim vojištem.

c) U broju 8 (avgust) 1985

Da li azijski susedi Sovjetskog Saveza predstavljaju rasterećenje za Evropu — Werner, Dr. Kaltefleiter

Autor je član nemačkog strataegijskog foruma i raspravlja o pitanju: da li Sovjetski Savez ugrožava granične države evroazijskog kontinenta. Navodi se i struktura međunarodnog sistema posle drugog svetskog rata i ističe nuklearno oružje kao nova dimenzija u primeni vojne sile. Značaj sovjetsko-kineskog sukoba za evroazijske odnose i strategijska uloga Kine na azijskom prostoru. Vijetnam kao sovjetska prethodnica u Južnoj Aziji. Japan kao nezvisan partner. Globalna saradnja Evrope sa azijskim zemljama.

Oklopne jedinice sa pet sistema oružja — Rolf Hallerbach

Modernizacija oklopnih jedinica Bundesvera u periodu do 2005. godine, izdatak u tu svrhu od 24 milijarde maraka. Izdvajanje trećine tih sredstava za realizaciju »Sistema oklopnih jedinica 90«, radi poboljšanja isturene odbrane NATO. Oklopne jedinice Bundesvera u budućnosti treba da pred-

stavljaju združeni sastav pet sistema oružja, što bi imalo za posledicu bitno poboljšanje operativne ubojne moći KoV u celini.

Za pokretno vođenje borbenih dejstava potrebna je sposobnost za brze promene — Herbert Stahl

Strategijsko-operativna koncepcija Bundesvera u vezi sa isturenim odbranom. Sposobnost OS SR Nemačke za vođenje pokretnih borbenih dejstava u odnosu na kvantitativno nadmoćnijeg protivnika. Prilagođavanje brzim promenama borbene situacije — izazov za Bundesver.

Posledice katastrofe u Hirošimi i Nagasakiju — Raven Wolfram

Autor najpre daje pregled naoružanja NATO i VU. Više govori o snagama NATO i potrebi da se one osposobe za konvencionalno ratovanje i za nuklearno zastrašivanje protivnika, pri čemu poseban značaj ima tzv. rat zvezda. Autor dolazi do zaključka da se druga Hirošima i Nagasaki mogu izbeći samo pod uslovom da NATO bude toliko snažan da u svako doba odvrata drugu stranu od primene sile.

terskih snaga. Tehničko stanje helikoptera i njihove razvojne mogućnosti. Borbeni zadaci vazdušnodesantnih snaga. Taktika napada sovjetskih helikopterskih jedinica. Sadejstvo kopnenih snaga sa helikopterskim jedinicama na bojištu. Verzije helikoptera MI-24 »hind« i njihova proizvodnja.

Borbene grupe nosača aviona SAD i njihov sistem odbrane — Seigfried Breyer

Iskustva iz rata za Foklande i suprotna mišljenja o borbenoj vrednosti savremenih nosača aviona u odnosu na ostale jedinice RM. Naoružanje nosača aviona i broj borbenih letilica koje nose, odbrana borbene grupe nosača aviona — tri zone odbrane i taktika ostalih snaga RM.

b) U broju 8 (avgust) 1985

Sovjetske pomorske snage — do 1995. svetska sila — Seigfried Breyer

Izveštaj američkog admirala Kongresu o rastućoj snazi sovjetskih pomorskih snaga. Izgradnja klasičnih nosača aviona velike tonaže. Nuklearne strategijske podmornice sovjetske flote. Udruženi rad na projektovanju i proizvodnji novih tipova podvodnog oružja. Izgradnja skladišta — potkopa za jedinice RM. Mogućnosti podvodnog rata (ispod leda) u polarnim oblastima.

Vazduhoplovna izložba u Buržeu 1985 — Peter Preylowski

Veliki broj letilica svih vrsta i name-nih prikazanih na izložbi. Budući evropski borbeni avion »EFA«, prototip francuskog lovca-bombardera »RA-FAL«, letilice britanske proizvodnje, novi švedski borbeni avion »JAS 39 GRIPEN«, izraelski lovac budućnosti »LAVI«, najnovije letilice američke vazduhoplovne industrije, jugoslovenski super »GALEB«-G-4 i sovjetske savremene letilice.

c) U broju 9 (septembar) 1985

Višecevni raketni bacači na Istoku i na Zapadu — Günter Lippert

»Kačuse«, njihova konstrukcija i upotreba. Višecevni raketni bacači Vermahta u drugom svetskom ratu. Posleratni razvoj raketnih bacača u ze-

SOLDAT

UND

TECHNIK

Časopis Bundesvera za tehničko obra-zovanje, usavršavanje i informisanje, izlazi u Frankfurtu na Majni, a do-nosi sledeće članke:

a) U broju 7 (juli) 1985

Ugrožavanje od sovjetskih borbenih helikoptera — Nikolaus Brandl

Reorganizacija sovjetskih vazduho-plovnih snaga. Potčinjavanje helikop-terskih borbenih jedinica armijama KoV. Formacija i naoružanje helikop-

mljama VU. Tehnički podaci o najuspešnijim tipovima raketnih bacača proizvedenih u Sovjetskom Savezu. Koncepcija NATO u primeni artiljerije i drugih borbenih sredstava za neutralisanje ciljeva velikih dimenzija. Zapadnonemački i američki raketni bacači.

Dvadeset godina tenka »LEOPARD-1«
— Rolf Hilmes

Razvoj i stalno usavršavanje jednog od najboljih oklopnih borbenih vozila; tehnički podaci »Leoparda« i nove koje su dovele do znatnog povećanja ukupne težine tenka. Prednosti tzv. konvencionalnog tenka u poređenju sa ostalim modifikacijama oklopnih vozila. Optimalne mogućnosti za upravljanje borbenim vozilom u svim uslovima. Budućnost »Leoparda-1«.

Nova na francuskoj izložbi oružja KoV
— Hans Joachim Jung

Iplozba francuskih dostignuća u oblasti naoružanja kopnenih snaga (Satori, 1985). Veliki uspjesi francuske vojne industrije u toj oblasti i znatno povećanje izvoza borbene tehnike i naoružanja u druge zemlje. Najuspješiji modeli tenkova i ostalih oklopnih vozila. Nova PA i PT pešadijska oružja. Moderna transportna vozila višestruke namene. Oprema za inženjerske i ABHO jedinice, novi sistemi veze i za izviđanje.

Marine Forum

Stručni časopis Instituta Nemačke RM, izlazi u Bonu, donosi sledeće članke:

U broju 7/8 (juli-avgust) 1985

Opšta vojno-politička situacija — Rolf Steinhaus

Trka u naoružavanju i mogućnosti međunarodne kontrole. Cilj američke strategijske inicijative i »rat zvezda«.

Pozicija Evrope u odnosu na VU i NATO. Sovjetsko vojno angažovanje u Avganistanu. Liban — pozornica za sukobljavanje interesa Istoka i Zapada. Vijetnam i velike sile. Uloga Kine. *Vežba »PLAVI TRKAČ«* — Helmuth Hauck

Najveća vežba protivavionske odbrane RM NATO. Ugrožavanje plovnih komunikacija od raznih vrsta morskih mina. Uloga u vežbi specijalnih plovnih jedinica, osposobljenih za borbu protiv tzv. podvodnog oružja. Uspešna dejstva minolovaca i u uslovima olujnog mora.

R. K.